

Št. 41.

V Gorici, 12. oktobra 1883.

Tečaj XIII.

SOČA

VZVIŠENEMU, MILOSTLJIVEMU, PREČASTITEMU
GOSPODU, GOSPODU

ALOJZIJU MATIJI ZORNU,
KNEZONADŠKOFU GORIŠKEMU
PRVOSTOLNIKU V ILIRSKEM KRALJESTVU,
DOKTORJU SV. PISMA LTD.
O PRILIKI SLOVESNE INTRONIZACIJE

DNE 14. OKTOBRA 1883.

Radosti polni pozdravljamo Te, častni vladika, o Tvojem prihodu v goriško nadškofijo, katero danes slovesno in vidno sprejemlješ v Svojo očetovsko skrb.

Potrti bili smo dolgih šest mesecev, ko nismo imeli med seboj pastirja, ki bi nas vodil po sočnih livadah nadzemskega nauka in bi nam odpiral zaklade milosti.

Pojasnilo nam se je lice, ko smo zaslišali glas, da nam si odločen vodnik in črednik drago odkupljene črede; a danes radosti nam igra oko, ko gledamo Tebe, voditelja našega, v naši sredini.

Našinec si po rodu, odgoji, mišljenji, ljubezni do Tvojega doma; še ože navezan si nam, odkar postal si duševni oče Svojim rojakom.

V molitev Svojo tudi nas zagрни in podpiraj naše prošnje, da bodo uslišane pred stolom Najvišjega, kadekoli se k njemu zatečemo.

Uči nas vsak čas pota božja, da ne zaidemo v smrtno temo; kaži nam stezo nebeško, ki vodi varno in gotovo do neminljivega življenja.

Blagoslov božji izprosi nam od Boga na vseh naših potih, da pod Tvojim vodstvom dojdemo varno v srečno domovino.

Tebe pa, ki si naš oče, voditelj, pastir in brat, naj varuje in čuva Oni, ki zapoveduje vesoljnemu svetu, ki je Tebe odbral in poslal, da nas vodiš v Njegovem imenu.

Prijetno bodi Ti bivanje med nami, uspešen trud počitek miren. Tvoji izročenci naj Ti vijejo vence življenja, ki Ti ga postavi na glavo Gospod, v čegar imenu deluješ.

Verna občina, kateri si postavljen viši duhovnik, veseli se današnjega dne, ko se stalno z njo zaročuješ.

Iz vseh pokrajin privrelo je ljudstvo, da vidi svojega duhovnega očeta, da se pokloni svojemu učitelju in delivu milosti božje.

Jasni obrazi priča so resničnega veselja, ki navdaja prsi neštete množice, kateri je dan posrednik med njo in nebeškim vladarjem. Praznično obleklo se je mesto, da dostojno slavi dan, ko si vidno nastopil vzvišeni stol, s katerega boš učil in vladal duhovno družino.

Duhovni, Tvoji bratje in sinovi, zbrali so se iz cele dežele, da z globokim poklonom združijo obljubo večne zvestobe in nepremeljive udanosti.

Visoki svetni gospodje priče so Tvojega častnega dne in povzdigujejo njegov blišč in visoki pomen.

Vse se združuje v eni misli in eni želji: da bi današnji dan bil Tebi začetek dolgi vrsti srečnih dni, katerih naj bi ne kalila nobena stvar.

Združeni izražamo Ti pri nastopu Tvojega vzvišenega posla čute udanosti, pokornosti in resničnega veselja ter navdušeno kličemo Ti:

DOBRO DOŠEL! ŽIVIO!

Dr. Alojzij Zorn,

knezonaškok goriški.

Vhod milostljivega gospoda knezonaškofa v Gorico bil je jako sijajen. Deževno vreme, ki je nadlegovalo ves prejšnji teden, jenjalo je tisto noč, predno je imel nadškof priti. Pretekla sobota bila je jasna, topla in nenavadno prijetna. Ugodno vreme je veliko k temu pripomoglo, da je bil slovesni vñod bolj veličasten, nego bi bilo pričakovati.

Na celi dolgi poti od gledišča do železnične postaje bilo je proti poldnevu povsod vse polno ljudi, ki so pričakovali svojega višjega pastirja; posebno ob postaji bili so ljudje gosto natlačeni. Na železnično postajo pripeljalo se je bilo mnogo razne gospode, ki se je hotela pokloniti novemu cerkvenemu predstojniku že zunaj mesta.

Ko se je proti poldnevu železnični vlak ustavil na goriški postaji, stopili so z vozov knezonaškof, kapitulov vikar dr. Valussi, kanonik monsieur Bensa in mnogo drugih duhovnov iz mesta in z dežele, ki so bili šli v Trst nadškofu proti. Pristopil je deželni glavar, prevzvišeni Fr. grof Coronini z deželnimi odborniki in je pozdravil nadškofa v imenu dežele. Prijaznimi besedami zahvalil se je vladika srčnemu pozdravu ter se je pomudil nekaj časa na tlaku. Obkolili so ga navzoči gospodje, duhovni, spoštovalci in prijatelji in lepo število blagorodnih goriških gospa, ki so bile prišle pozdravljat novega višjega pastirja.

Nadškof se obrne proti dvoranici, v kateri ga je čakal mestni župan s starešini. Med potom pograbi ga krepkim glasom podgorški č. g. vikar z dobrodošel in živio, kateremu so tudi drugi gospodje pritrdili. Mestni župan, dr. Maurovich, pokloni se nadškofu v imenu goriškega mesta in izraža svoje in svojih veselje, da je Gorica dobila višjega pastirja, ki je po svojih krepkih že vsem dobro znan. Gine-nim srcem in solznimi očmi odgovori nadškof na lepe besede.

Na to sede nadškof s kapitulovim vikarjem v kočijo in se napravi proti mestu. Pred njim se je peljal župan, za njim deželni glavar z odborniki, potem drugi gospodi in gospe, vsega vkup nad 40 kočij. Ljudstvo ob cesti je veselo pozdravljalo; hiše bile so vse okinčane z zastavami, preprogami in raznim kinčem. Pri gledišču bilo je silno veliko ljudstva; po oknih onih ulic, po katerih je šel sprevod, bila je glava pri glavi. Hiše bile so skoz in skoz prav lepo okinčane.

V veliki cerkvi, ki je bila praznično opravljena, čakala je mestna duhovščina, svetna in redovna, svojega pastirja. Prvostolni kapitul in bogoslovci bili so razvrščeni po cerkvi. Ko je nadškof stopil v cerkev, zapeli so pevci „Ecce Sacerdos“ po napevu, ki ga je za to priliko zložil stolni pevovodja g. Cartocci. Po opravljeni molitvi pred altarjem sv. R. T. vrnil se je nadškof iz cerkve, pred katero so učenke čč. uršulink trosile cvetlice. Ena vetih učenk dala mu je lep šopek cvetlic, ki ga je tajnik v kočijo vzal.

Od velike cerkve do nadškofove palače pomikale so se kočije počasi, ker je bilo povsod mnogo ljudstva. Na Travniku proti Raštelju bile so razpostavljene mestne učenke, ki so poklonile nadškofu lep šopek. Sredi Travnika svirala je mestna godba. Hiše okolo trga bile so prav čedno ozaljšane; med drugimi bila so kaj lepo opravljena čitalnična okna, s katerih so plapolale draštevna in druge zastave. Ljudstva bilo je na trgu prav veliko. Proti škofiji bili so razvrščeni mestni učenci, pred škofijo požarna straža, v škofiji na stopnicah rejenke šolskih sester.

V dvorani nadškofijske palače pričakovale so knezonaškofa cesarske oblasti v lepi uradni obleki. Dvorni svetovalec baron Rechbach pozdravil je nad-

škofa ter mu predstavil zbrane urade. Po prijaznem odgovoru odšel je nadškof v svoje sobe in bil je konec slovesnosti za tisti dan.

Kakor v Gorici, tako je bil nadškof tudi drugod slovesno sprejet. Ko je odhajal iz Trsta, spremil ga je tržaški nadškof z nekaterimi duhovni do postaje, kjer ga je po travi dvorni svetovalec vitez Rinaldini v imenu vlade. V vseh tržaških cerkvah so zvonili kot novemu nadškofu. Na nabrežinski postaji zbrali so se bili vsi duhovni komenske in devinske dekanije. Zvonovi so se slovesno glasili, možnarji so neprenehoma pokali, zvonik bil je ozaljšan z zastavami, hiše ob železnici so bile jako ukusno okinčane. V Tržici poklonila se je nadškofu duhovščina tržaškega, v Zagradi pa gradiškega dekanata. Povsod bile so cerkve ozaljšane in razlegalo se je ubrano zvonjenje.

Ta teden poklonili so se knezonaškofu prvostolni kapitul, profesorji bogoslovja in drugi gospodje. Nadškof povračal je ta teden obiskovanja ter je bil pri vseh višjih gospodih, ki so ga ob njegovem prihodu pozdravili. Prijazen in presrčen sprejem v Gorici je nadškofa močno ganil. Počuti se dobro in nadejati se smemo, da domače podnebje bo mu prav dobro ugajalo.

Jutro, v soboto, ob 8. uri zajutra bo v semeniški kapeli tiha maša in po maši podeli tržaški škof kot pooblaščenec nadškofu palij, o katerem smo že govorili.

V nedeljo ob 8 $\frac{1}{2}$ bo v semeniški kapeli tiha maša, pri kateri bo navzoč knezonaškof. Po maši obleče škofovsko obleko in pojde v procesijo v veliko cerkev, kamor ga sprejmejo duhovni iz mesta in z dežele. V cerkvi zapoje se najprej zahvalna pesem „Te Deum“, potem je slovesno vmeščenje, pri katerem se preberejo papežev in cesarjevo pismo, s katerim je imenovan novi nadškof, na to zasede nadškof svoj tron, potem poje slovesno mašo, po kateri podeli papežev blagoslov, t. j. popolnoma odpustek. Po cerkveni slovesnosti vpeljejo nadškofa v njegovi palači v užitek časnih dehodkov.

Podpora skladovnim cestam.

Navada bila je od nekdanj, da je deželni zbor, opiraje se na § 10. postave od 29. aprila 1864 (št. 11 zakonika in ukaznika za avstrijsko ilirsko Primorje) ter na člen VII. in VIII. postave od 24. novembra 1868 (št. 17. zak. in ukaz. za avstr. ilir. Prim.), dajal podpore za napravo in vzdrževanje skladovnih cest iz deželnega zaloga. Po zborovem vzgledu in v smislu člena IX. slednje postave dovoljeval je v posebnih slučajih tudi deželni odbor take podpore, ki so veljale le kot predplače, dokler ni dež. zbor drugače o njih sklenil. Po tej poti dovolila sta deželni zbor in odbor v dobi od leta 1862 do 1883 izvanrednih stroškov in podpor za skladovne ceste, moste in druge namene 232.437 gl. 66 $\frac{1}{2}$ kr. Glede na to, da poknežena grofija goriška je ena dežela, nerazdeljiva celota, dajale so se podpore krajem, ki so jih bili najbolj potrebni, po načelu, da je celo telo deželno dobrote, ko se posameznim živim udom pomaga. Glede pa na to, da živiti v deželi dve narodnosti, katerima se ne sme dajati povod do nezaupljivosti, mržnje ali putožeb druge proti drugi, razdeljevale so se podpore kolikor je bilo mogoče v razmeri z davki poedinih krajev in koristijo, katero imajo poedinii kraji od novih naprav. Vedno pa je bilo deželnim zastopnikom ležeče na tem, da se radi dovoljenih podpor ne obteži čez mero deželni zalog.

Tako je bilo prejšnja leta, kadar so se poslanci posvetovali o gnotnem napredku naše dežele. Letos je prišlo drugače. Italijanski poslanci spoznali so, da deželni zalog je ubog, da zarad tega se more k ve-

čemu kaj malega dati za ceste, nikakor pa ne toliko, kolikor druga leta. Naši poslanci so pojasnovali, kako bi se dalo pomagati deželni blagajnici, da bi prišel v njo denar; pa Italijanom se nasvet ni zdel dober in so ostali pri tem, da dežela je uboga, da ne more plačevati v dež. blagajnico več, nego plačuje. O letošnjih načrtih, kako pomagati deželnemu zalogu, govorili bomo še posebe. Toliko pa že danes lahko rečemo, da obravnava o cestnih podporah ni imela le gnotne strani, ampak da bi jo bili nekateri gospodje radi v zvezo spravili z „visoko politiko.“

Potem so se posvetovali, kako bi ono malo vsoto 9650 gl. razdelili na celo deželo. Neki goriški list prinesel je ob tisti priliki dva članka, v katerih je trdil, da Italijani plačujejo dve tretjini davka, Slovenci pa le eno tretjino, in da podpore za ceste bi se morale v tej razmeri razdeliti za slovensko in italijansko stran. To načelo je najprej jako nevarno, ker ne smatra dežele kot celoto, ampak kot razkrojeno na dva dela, kar je v nasprotju z deželno ustavo; drugič je krivično, ker podlaga, na katero se naslanja, je neresnična. O tem bilo bi marsikaj govoriti; morda spregovorimo o priliki. Italijanskim poslancem to načelo ni bilo tuje in pripisovali so le svoji uljudnosti, da ga po njih misli ne izvedejo. Slovenskim poslancem se je pa dozdevalo, da oni princip bi bil dosti izveden, ako bi se podpore delile po nasvetu italijanskih poslancev, zato so rekli: rajši ostanemo letos brez podpor, nego bi tak princip dopustili. Tako so tudi storili. Zato ima deželni proračun za leto 1884 pod naslovom „podpore skladovnim cestam“ samo 150 gl. za vzdrževanje ceste od nabrežinske železnične postaje do bližnje skladovne ceste, katera prva še skladovna ni.

Poročevalec dr. J. Tonkli pojasnoval je usodo tega naslova ter zavračal postopanje italijanskih poslancev glede cestnih podpor v zadnji seji tako le:

„Kot poročevalec štejem si v dolžnost, da pojasnim, kako se je zmanjšala vsota pod tem naslovom na samih 150 gl. Naslov tega poglavja „podpora skladovnim cestam“ je zgubil svoj pomen, ker edina podpora 150 gl., ki je še ostala, odmenjena je za cesto od nabrežinske železnične postaje do skladovne ceste, ki pelje iz Korna na Brežino, in ona cesta ni skladovna. Deželni odbor odločil je bil temu poglavju večjo vsoto, namreč 9650 gl. Vsako leto podpirale so se skladovne ceste, ker se je mislilo, da te podpore so v prid ne le podpiranim okrajem, ampak celi deželi. Opozarjem, da to stališče bilo je pravično, ker vse ceste, ki se napravljajo, peljejo v Gorico. Zato ima največji dobiček deželno središče, goriško mesto. Gorica dobiva živež z dežele; ako bi sezidali kineski zid okolo mesta, 34 prebivalcev morale bi iti drugam. Ko se ceste odpirajo, začenejo ljudje prihajati v Gorico, da tukaj spečajo svoje blago in da kupijo drugo, katero jim pomanjkuje.“

„Posebno gorske ceste pospešile so složno prevažanje in z dovoljenimi podporami odprla sta se dva nova okraja in zvezala z Gorico, namreč cerkljanski okraj in mesto Idrija; prvi po cesti ob Idriji, drugo po cesti od Zelina do Idrije. Ne samo prebivalci teh dveh krajev, ampak tudi Gorica in ravan okušati dobroto in korist omenjenih cest, ker tista kraja potrebujeta pridelkov z ravnine, vina in žita. Ker sta ta dva pridelka pri nas bolja kot drugod, bodo prebivalci onih okrajev hodili k nam kupovat in Gorica bo imela dobiček. Zato trdim po vsi pravici, da podpore, ki so se dovolile onim cestam, bodo donašale obresti vsi deželi.“

„Ker se je razneslo mnenje, da pri razdelitvi podpor v prejšnjih letih ni se delalo pravično, in da slovenska gorska stran je dobila večino podpor, dasi v primeri z ravno plačuje baje le 25 davkov, moram zavriniti to krivo mnenje in nekoliko pojasniti to zadevo. Hočem torej dokazati, da s planjavo in gor-

LISTEK.

Fizika.

(Spisal Jakob Čebular.)

(Konec.)

V jezikoslovnem obziru si dovolim samo iz stališča priprostega nestrokovnjaka nekoliko opazk.

Tehnični izrazi mi v veliki večini ugajajo, ker so kratki in pojmom primerni, n. pr. met (Wurf); prosti pad (freier Fall); strmina (schiefe Ebene); stojnost (Standfestigkeit); razvod (Fortpflanzung); gladina (Niveau); vzgon (Auftrieb); tres (Schwingung-Vibration); odboj (Reflexion); lom (Brechung); itd.

Menj mi dopadajo: „Škripec“ (fixe Rolle) in „smrk“ (Pumpe), katera dva izraza se mi zdita bolj psovalna kakor resnobna; posila (Componente) mi je nerazumljiv izraz; moment vrteče sile (Drehungsmoment) je napačno, ker ni nobene vrste sil, ki bi se zvale vrteče sile, razen tako imenovanih dvojčic (Drehzwilling). Ena sama sila teži vedno telo premočrtno gibati; da nastane vrtenje, treba je vsaj dveh sodelujočih sil, kojih eno navadno nadomestuje trdnost osi,

Pravilneje bi bilo tedaj reči: vrteči moment sile, ali obrtni moment sile. Klin (Keil) je med narodom v rabi v pomenu: žebelj (primeri pesem: „puško na klin“); za „Keil“ imamo izraz: „zagozda“ ali „zagvozda“; čemu se tega ogibati? Udar (Stoss) nij ravno slabo; ali bolje bi bilo morda od glagola „trčiti“ ali trkati primeren samostalnik izpeljati. Da v akustiki stoji „prim“ namestu „prima“ je menda le lapsus calami. „Vdrte leče“ in vdrta zrcala (Concave Linsen und concave Spiegel) se mi zdi malo primeren izraz; ako so „Convexe Linsen“ izbočene leče, naj bi bile one vbočene ali jamaste.

Mnogokrat se nahaja stavek: „Vzrok te prikazui je ta“ kjer potem sledi kako razlaganje. Moj slovnični čut je tukaj jako žaljen, da po besedi ta vselej stoji pika a ne dvopičje. Besedici li v pogojnih stavkih se žalibog še nijsem mogel privaditi, in noče mi v glavo, čemu je te novotarje treba; kaj so se pisatelju nedolžne besedice čee in ako zamerile, da je skuša iztebiti iz svoje fizike? Ako pa se morda večini čitateljev dopada čitati n. pr. str. 93 „giblje li se pa telo okoli preme, tedaj zovemo gib obrten gib“ potem se rad udam; mene je samo strah, da bi ne očital kdo pisatelju kaj enakega, kakor Prešeren nekemu pisatelju posilnih novotarij: „Kriv si, da kolne kmet, molitve brayši“.

Sicer pa moram priznati, da popolnem moje besede pri očitvi prvega dela niso bile zaman; kajti tu pa tam se v drugem delu vendar že kak a k o čita. Ravno tako malo mojemu ušesu ugaja beseda „bivati“, katero pisatelj rad rabi mesto biti ali postati in postajati. Z jezikoslovnega ali bolje rečeno: iz purističnega stališča morda ne bi bilo nič zoper to reči, ker „postati“ v pomenu werden je najbrže germanizem, ki posnema nemško besedo entstehen. Ali besede bivati pač ni menda nobeno slovensko uho navajeno slišati namesto biti, ker je ta glagol zgolj kopula n. pr. „Raste li pa zraku toplina, biva tudi zvočna brzina večja.“ Narod siliti, da se na enkrat navadi svoje besede v drugem pomenu rabiti kakor dozdaj, mislim da ne gre. Take novotarije prepuščajmo pisateljem, kateri že uživajo zaupanje kot naši voditelji v izobraženju našega jezika; pisatelj učne knjige naj bi se držal jezika, kakor je v navadi, dovolj je, da se varuje pravih slovničnih napak, in grdi tujk; saj ima z novo terminologijo dovolj opravka, to si naj po svojih močeh prizadeva; sicer pa naj bo pisava priprosta in neprislujena kolikor mogoče; kajti če naleti človek na tako novotarijo, ima občutek, kakor bi pogačo žvekaje na enkrat griznil v zrno peska.

A. Šantel.

sko stranjo se je vedno enako ravnalo. V tem oziru treba je deliti deželo na tri davkarske ali finančne okraje, namreč: 1. ravan, t. j. gradiško okrajno glavarstvo, izuzemši slovenske občine: Dolenja, Biljana, Medana, Devin in Doberdob; 2. gorska stran, t. j. okrajna glavarstva tolminsko, sežansko, goriško; 3. goriško mesto. Imenovani finančni okraji plačujejo naslednje davke: okraj gradiški: izravnih davkov 218.014 gl., užitnine 46.320 gl., vkup 264.334 gl.; okraj gorski z imenovanimi 5 občinami: izravnih davkov 245.552 gl., užitnine 27.520 gl., vkup 303.072 gl.; goriško mesto izravnih davkov 172.178 gl., užitnine 37.000 gl., vkup 209.178 gl. (Poslanci na levi so nemirni, češ da to ne spada k stvari, ter tirjajo, naj o tem molči.) Jaz moram govoriti o tej stvari, da opravičim vsoto, katero je bil odločil deželni odbor.

Podpore bile so razdeljene tako le: okraji v planjavi dobili so 77.374 gl.; slovenski okraji 133.462 gl.; goriško mesto 21.600 gl. Ako postavimo razmero med podporami in davki, katere plačujejo podpirani okraji v enem letu, vidimo, da okraji v planjavi so dobili čez 37%, gorski okraji (slovenski) čez 44% davka, ki se plača v enem letu. To se pa popolnoma vjema z razmero davkov, katere plačujejo eni in drugi. Goriški finančni okraj pomagal je podpirati italijanske in slovenske okraje, in to je pravično, ker Gorica dobiva živč od obeh okrajev in sicer v večji meri od slovenskih okrajev. To je pa toliko bolj pravično, ako se pomisli, da cela dežela je eno samo telo in da to telo ne more se razvijati in dobro počutiti, ako se ne počutijo dobro posamezni udje, s katerih obstoji.

Finančni odsek sodil je, da letos ne more priporočati one vsote, katero je določil deželni odbor, ker peticijski odsek (kateremu so bile izročene prošnje za podporo cest) ni se mogel zjediniti ni o vsoti, ki naj bi se dovolila za ceste, ni o načinu, po katerem naj bi se ta vsota razdelila, navajaje tudi, da bi se težko dobil potreben denar za pokritje.

Stroški, katere je bil preudaril deželni odbor, bili bi se pokrili edino le s povišanjem doklad, katero je bil odbor priporočil. Glede na to, da današnji časi ne dopuščajo povišanja izravnega davka, ker posestniki so uže tako močno obloženi ne samo s težkimi državnimi davki, ampak tudi z dokladami za deželo, za šole, za ceste in za občino, mogle bi se povišati samo doklade na užitnino.

Deželna doklada na užitnino iznaša 20% državnega užitninskega davka. Teh 20 odstotkov ne iznaša še 1/2 solda na litru vina ali mošta in tudi ne 1/4 solda na kilo mesa. Zato se ne more trditi, da deželna doklada 20% drazji živč, ker na njo se prodajalci niti ne morejo ozirati, ko določujejo ceno blaga. Kljub temu daje že ta naklada čistega dohodka 30.000 gl. na leto. Ako bi se vzvišala ta doklada od 20% na 40%, plačevalo bi se 89 kr. za hektoliter na drobno potrošenega vina, 67 kr. za hektoliter mošta in 74 kr. za kvintal mesa ter bi se dobila taka vsota, ki bi zadostovala, da bi se dala cestam potrebna podpora in da bi začeli plačevati deželni dolg. Ako bi se bilo sprejelo to načelo, v prihodnjem in v naslednjih 5 letih izplačali bi bili ves deželni dolg.

Ker pa nismo mogli doseči, da bi se sprejelo povišanje doklad na užitnino, morali smo si drugače pomagati, da smo zbrisali vse podpore za skladovne ceste in da smo opustili načrt, po katerem bi bili začeli plačevati deželni dolg z letom 1884. Tako se je skičila vsota tega poglavya od 9650 gl. na 150.

Poslanec Dottori ugovarja, da peticijski odsek ni bil proti podporam in da je bil celo večjo vsoto 4900 gl. namenil slovenski in manjšo 4100 gl. italijanski strani. Na to je odgovoril poročevalec:

Res je, da peticijski odsek je bil odločil podporo skladovnim cestam; ali to ni res, da bi bil odločil za italijansko stran le 4100 gl. V resnici bilo je nasvetovanih za bran v Gradežu 1500 gl., kateri naj bi se plačali v treh letih v odplačilih po 500 gl. Toraj znaša podpora za ravan 5100 gl. — Vsota pa, ki je bila določena za slovenske kraje, bila je najprej jako pičla in nezadostna in vrhu tega ni nam bilo dovoljeno, da bi jo bili razdelili po našem spoznanju dotičnih potreb.

Poslanec Verzeznassi opominja, da poslanci njegove narodnosti so se veliko trudili, da bi iznašli način, po katerem bi se pomoglo finančnim težavam, ali takrat, ko so bili z načrtom že daleč, da so bili zapuščeni od svojih slovenskih tovarišev. Poročevalec mu odgovori: „Dobro mi je znano, da nekateri so imeli poseben načrt za deželne finance, da so nameravali vzeti na posodo 200.000 gl., katerih bi bili pa v resnici dobili le 180.000 gl. in za katere bi bili plačali v 33 letih nič manj ko 420.000 gl. Tako pogubonosnemu načrtu od naše strani nismo mogli prirediti.“

Letošnje debate o podporah so jako podučivne s finančnega in političnega stališča, od solnčne in senčne strani. Ne smemo misliti, da je bila sama tema v dotičnih zborovanjih, gotovo je tudi kak solnčni žarek tje posijal, ki bi nam pokazal vse stvari v pravi svetlobi.

Grof Taaffe, pogledj dol k nam!

Iz Istre, 8. oktobra.

Znano je uže dragim „Sočnim“ čitateljem, kako samooblastno, kako nepostavno so ravnali lahoni v našem deželnem zboru, kjer imajo ogromno večino proti petorici slovanskih poslancev. Ovirgli so namreč brez uroka volitve treh naših poslancev in sicer zato, da bi naši ne mogli staviti predlogov. Še besede nocoje slišati o nas, o Slovencih in Hrvatih, katerih nas je 3/4, a njih: Lahov, lahonov in lahončičev je komaj 1/4! Ali smo srečni? in to pod ministerstvom, katero si je zapisalo na svojo zastavo zlato besedo „jednakopravnosti“!

Ker se je jeden naših poslancev — pogumni Hrvat g. Laginja — poslužil svoje pravice ter izustil v našem zboru prvi krasno hrvatsko besedo, so laški poslanci vzdignili tak krik, da ni bilo mogoče več zborovati. Kaj pa še poreška irredenta! Ona je naše poslance sprejela, na poti iz zbornice gredoče, z življenjem in z drugim pobalinskim rogoviljenjem, katero je sploh le lahonstvu lastno. Še več so se predrznili; napadli so poslance z gnjilimi linoni, figami in drugo nesnago.

To pa je zadostovalo, da so naši poslanci iz umazanega lahonškega gnezda Poreča odšli, da so se pritožili pisмено in ustmeno pri vladi. Dva od njih — g. Laginja z jednim tovarišem — šla sta na Dunaj k ministru predsedniku grofu Taaffeju, da mu vse natančno razložita, kako se godi večini istrskega prebivalstva in revnemu številu njih zastopnikov. Vložila sta tudi potrebne prošnje in zahteve. Prosila sta, naj se deželni zbor razpusti, naj se sklicuje v kako drugo bolj pošteno mesto, kakor je Poreč, naj se zapove političnim uradnikom, da se ne bodo mešali v volitve, in drugo. Grof Taaffe pa jima je odgovoril, da bo uže!

Bomo videli, koliko kruha bo iz te moke! Bodo li ministrove besede take, da vse obljubijo, a malo ali nič ne dadó; ali pa se mogoče res uresniči? Bog pomози! Omenjena naša poslanca vrnila sta se z Dunaja dne 6. sept. in kakor se čuje, ni bila njih pot zastoj. Ako se glas uresniči, obišče našo deželo sam minister Taaffe, da se osebno prepriča, pri čem da smo Slovani in pri čem je njegova zastava z jednakopravnostjo. — Ako se to uresniči, bo gotovo kaj bolje za nas; bode gotovo kaj bolje tudi za ostale primorske Slovence, katere vse tare mora nekaterih moč, kateri očividno delajo nasprotno geslu sedanjega ministerstva, nasprotno celó geslu presvitlega cesarja „kiba pri glavi smrdi“, pravi narodna prislovice.

Potrebno in uže zadnji čas je, da se potrdi g. minister jednokrat tudi k nam, kajti naše žalostne razmere poznajo gospodje na ministerskih stolih na Dunaju gotovo slabše, kakor marsikatero druge. — Tudi gospoda kmetijskega ministra bi radi povabili, da si ogleda našo deželo, kajti ne vem, ali je bil kdaj kedó, si je sedel na njegovem stolu, uže v Istri med narodom, da bi si natančno ogledal zanemarjenost in ubožstvo našega kmetijstva. Bog dal, da bi se kdaj tudi na tužno Istro spomnili ministerski stoli!

Dopisi.

Iz gorenjih Brd, 9. sept. — Dopis iz Vipolž v zadnji številki „Soče“ dal mi je povod, da sem napisal par vrstic, katere podajem „Sočnim“ bralcem. Dopisnik pravi, da občinarji sicer želijo imeti dobro petje, ali da za tako plačo, kakoršno dobiva organist v Vipolžah, se dobro petje ne more imeti. Potem prosí občinskega predstojnika, naj se zbudi in naj se pogovori z občinarji, da določijo organistu spodobno plačo.

Vjemam se z g. dopisnikom v tem, da naj bi se organistu plača zvišala, čudim se pa, kako more občinskega predstojnika izpodbujati, naj se zbudi in naj skliče občinarje v posvet radi te zadeve. Iz zadnjih besed bilo bi sklepati, da je občinski predstojnik kolikor toliko kriv današnjih razmer gledé organistove plače v Vipolžah. To pa ni tako.

Pred desetimi leti dobila je občina v Vipolžah 12.000 gld. v gotovini. Tedanjí občinski predstojnik, ki je eden in isti s sedanjim, svetoval je, naj bi se ta denar ložil na obresti, da bi plačevali z njimi občinske stroške. Občinarji pa tega niso hoteli in so zahtevali, naj se gotovi denar med nje razdeli. Občinski predstojnik je na to svetoval, naj bi se vsaj polovica one vsote, to je 6000 gl. djala na obresti; pa tudi ta svet ni bil sprejet, timveč hudobni jeziki so predstojnika opravičevali, da hoče denar za se porabiti. Razdelil se je tedaj občinarjem ves denar do zadnjega vinarja; zato morajo plačevati vsakoletne naklade za občinske potrebe, katere bi se bile sicer plačevale z obrestmi od naložene glavnice.

Kar se tiče organistove plače, vem, da ima organist dve biri: eno v žitu, drugo v vinu. Vipolžki sosedje imajo torej obilno priliko, da pokažejo organistu svojo radodarnost, pri kateri jih občinski predstojnik gotovo ne bo motil. Če pridelajo malo žita, naj dajo več vina; če imajo malo vina, naj bodo bolj obilni v žitu. Oboje navadno ne odpoveduje; eden ali

drugi pridelek daje briski svet vsako leto, večkrat tudi oboji. Vipolžki sosedje torej lahko pomagajo organistu tudi brez obč. predstojnika, ako hočejo. Od obč. predstojnika pa ni lahko pričakovati, da bo dajal kake posebne nasvete, potem ko je pred 10 leti izpoznal, da z najboljšimi nasveti se nič ne opravi.

Ako bi pa tudi hotel obč. predstojnik v tej zadevi kaj pomagati, ne more s svojo oblastjo, ampak mora imeti dovoljenje od sl. županstva, da sme sklicati občinarje v posvet. V sedanjih razmerah tudi ne ostaja druga pot, ko ta, ker gotovo je, da starešinstvo ne bo hotelo vipolžkemu organistu povišati plače z naklado na celo županijo. Če bi se bila pred 10 leti vsaj polovica z gore omenjene vsote dala na obresti, donasala bi na leto po 6 od sto 360 gld. S tem bi lahko plačevali g. vikarija, in še bi toliko ostalo, da bi organistu plačo povišali, da bi ne bil v nevarnosti, da počí pred orlami.

Iz Šebrelj, 4. oktobra. — Ako bi bil prišel pretekli teden ptujec v našo vas, bil bi se čudil prijetnemu nabivanju zvonov zajutra, opoldne in zvečer in lepim mlajem, ki so se zadnja dva dni postavljali okolo farne cerkve. Prašal bi bil, i kaj pa to pomeni? Ne bilo bi mu treba odgovarjati; da bi se bil v cerkev ozrl, pa bi bil vse razumel: — da imamo nov veliki altar, ki se je imel blagosloviti naslednjo nedeljo.

Priprave za slovesnost bile so lepe, ali v nedeljo je dež lil, da je bilo strašno, in nam je svečanost nekoliko kalil. Vendar ljudstvo se ni balo slabega vremena ter je prišlo v obilnem številu k svetemu opravilu. Okolo cerkve moleli so proti nebu krasni mlaji, stojčji v enaki daljavi drug od drugega; skoraj na vsakem vihrala je majhna zastavica; prav pred vhom v cerkev stala sta pa dva v resnici orjaška mlaja.

Blagoslovil je altar č. g. Ilvar, župnik s Šentčiškegore; našaval je prvi na njem novomašnik č. g. Kokošar. Pevci pokazali so tudi pri tej priložnosti svojo umetnost. Peli so Kaimovo mašo najhlinimi izjemami. — Altar je krasno izdelan; hvala za to gre mojstru g. Tavčerju, ki je vse naše pričakovanje prekosil. Posebno kip sv. Jurija je jako izvrsten; vojaška oprava po stari rimljanski noši daje mu jako prijeten ukus.

Priporočam g. Tavčerja posebno častiti duhovščini, ki bi hotela v svojih duhovnjah kaj enacega napraviti, ker imenovani umetnik justreže gotovo vsem željam.

Iz Cerkna, 27. septembra. — „Oh, kak grenek, tažen je ločitve bridki čas.“ Komu ni znana ta pesmica? kdo še ni slišal njene melodije? koga ni gani-la? kdo more občutke popisati, katere vzbuja, ko si jo prijatelj pojó, ki se ločijo drug od drugega? Komu ne zaigra solzica v očesu, ko zadoni zadnji „Bog te obvar“? Kamnito srce moral bi imeti, kogar bi ta pesem pri slovesu ne omečila, ne ganila.

Dne 27. septembra zvečer pela se je ta pesem pri nas. Domačini napravili so bili g. sodniku za odhod v dvorani F. Peternelja komers z godbo (Streich) in petjem. Reditelj komersa bil je naš velečestiti g. dekan. Mož, ki bi že imel svoj sedež v „spoštovanej geruziji“ slavnih Grkov, uredil je sam, ne boje se truda, vse potrebno, da g. sodnika še enkrat dostojno počastimo pred odhodom.

Ne bodem navajal napitnice preč. g. dekana, ki nam je v kratkih pa jednatih potezah naslikal dvoletno bivanje in delovanje sodnikova v Cerknem: njegovo nepristranost, radodarnost, milosrčnost, prijaznost in ljubeznjivost njegove gospe; lastnosti s katerimi si je čislana obitelj v kratkem času pridobila spoštovanje in ljubezen vseh.

O naših pevcih in godbi, ki je že znana in katere izurjenosti se vsakdo čudi, kdor jo sliši, ne bodem pisal, navesti hočem le besede nekega gospoda, kateri nas je pri tej priložnosti počastil, dasi ni domačinec, in ki je rekel: „v Cerknem je veselje doma; kdor se hoče veseliti, mora v Cerkno priti.“

Gotovo najlepši dokaz priljubljenosti g. sodnika je ta, da se je zabava vršila pod vodstvom g. dekana, kateri še v mlajših letih, kolikor je meni znano, ni stopil v nobeden zabavni odbor; pri tej priložnosti prevzel je pa ne oziraje se na trud in na svoja leta, težko nalogo in jo je tudi na občno zadovoljnost izvršil. Bodi mu radi tega izrečena presrečna zahvala!

Hudo nas je zadela ločitve g. sodnika: čitalnica je zgubila svojega za narod vnetega predsednika; mladina zdihuje po svojem blagem dobrotniku; kmetu je odšel posredovalec, čegar možko vedenje je utišilo prepire, pravde in rešilo kmetovo premoženje, katero bi drugače bilo zapadlo odvratnikovim rokam. Težka nam je ločitve, huda naša zguba. Nikdar ne pozabimo blagega gospoda; z veseljem se ga bomo spominjali in v naše molitve vpletali. Naj bi se tudi gospod sodnik nas prijazno spominjal. Solzica nam pri slovesu oči zaliva, Bog Vas obvar! blagi mož!

V sredo 3. oktobra pričelo je novo šolsko leto; zajutra ob osmi uri bila je sv. maša za šolsko mladino, katera se je podala po dokončani daritvi, sprem-ljana od g. učitelja in učiteljice v novo šolsko poslopje, katero je č. g. dekan blagoslovil. Novo poslopje je kras celega okraja in tudi porabljen vsote, dasi

z žuljavimi rokami pridobljene, se pozabijo, ako ne ostanejo brez koristi naši mladini, ako bodo donasale sad, ki ga pričakujemo in trdno upamo. -t.

Politični pregled.

V ponedeljek 8. t. m. dospela sta iz Kopenhagana na Dunaj grški kralj in kraljica, kjer ostanejo kot gosta naše cesarske rodbine kakih 8 do 10 dni.

Grof Taaffe prišel je 5. t. m. v Inomost, kjer je bil dostojno sprejet, ter se je odpeljal drugi dan v Arlberg, da pregleda tamošnje predore (tunele) za predarlsko železnico. V nedeljo vrnil se je v Inomost in je odpotoval v pusterško dolino, od koder se je vrnil 9. t. m. na Dunaj. Govori se, da obhodi v kratkem tudi Istro.

Uradni dunajski list priobčil je cesarsko pismo na grofa Kainoky-a, Taaffe-ja in Tiszo, s katerim sklicuje cesar delegacije na dan 23. oktobra na Dunaj.

Večina kranjskega dež. zbora odobrila je volitve veleposestra. Odsek, kateremu je bilo naročeno, volitve v veleposestvu natanko pregledati, izdal je bil pod predsedništvom poslanca Pakiz-a poročilo, v katerem je bilo dokazano, da so volitve poslancev Dežmana, Schrey-a in Mauerja nezakonite, da sta voljena prav za prav z absolutno večino poslanca grof Thurn in Savinšek, katera je treba v zbor pozvati, a za tretjega poslanca da je treba volitev razpisati. Nenavadno odnašanje in odstavljene teh volitev raz dnevni red, kakor tudi druge okolnosti kazale so, da se za zagrinjalom nekaj nenavadnega vrši. V soboto bila je napovedana seja; na dnevnem redu stili bili zopet točki: volitev v veleposestvu in preuredba volilnega reda. Poročevalec o prvi točki je bil notar Iv. Kersnik, kateri je priporočal, naj se volitve odobri. Prav toplo podpirala sta ta predlog prof. Šuklje in baron Apfaltern. Odločno nasprotovali so pa poslanci dr. Vošnjak, dr. Zarnik in Svetec. Konečno je zagovarjal predlog tudi baron Winkler, kateri je poudarjal nasproti Vošnjaku in Zarniku, da odobrenje volitev bo deželi v gotovo korist in čast in ne nasprotno. Kersnikov predlog je bil potem s 24 glasovi proti 6 sprejet. Nekateri poslanci se niso udeležili seje. Čuje se, da so privedli narodno stranko do tega postopanja, katero je najmanj nedosledno, uzroki, kateri se sedaj ne morejo razpravljati javno. Ko bodo ti znani, potem bo še le mogoče odločno izreči, katera stranka je bolj zastopala korist naroda slovenskega; a priznati moramo, da v obče so simpatije slovenskega naroda že sedaj na strani šestorice. — Druga točka dnevnega reda se ni obravnavala, temveč je bila zopet odložena za drugo sejo.

8. t. m. je bil odprt tudi tržaški deželni zbor, ki je ob enem tudi mestni zbor. Glavar in župan je v nagovoru obžalovaje poudarjal, da Trst najbrže v kratkem neha biti prosta luka, a z veseljem izrekel je nado, da se reši vprašanje radi vode, ki je za Trst tolike važnosti. Predlog o juridični fakultati, katera bi se imela v Trstu osnovati, bil je zavržen.

V ogerskem državnem zboru pričela je v soboto razprava o hrvaškem vprašanju, ki se je v ponedeljek nadaljevala. Levica je ostro kritikovala postopanje ministra Tisze v tem vprašanju, a večina (187 glasov proti 105) je nazadnje odobrila njegovo postopanje glede te zadeve ter mu tako na novič dala zaupnico. Grbi z madjarskimi napisi torej kmalu zginejo in novi brez napisov se razobesijo. Isto tako se je nadejati, da kmalu tudi baron Ramberg Zagreb zapusti ter novemu banu svoje mesto prepusti. S tem bo za sedaj to vprašanje rešeno.

Papež je 7. t. m. sprejel 8000 romarjev iz Italije (neduhovnikov) ter je na nagovor voditelja odgovoril, naj se stavijo v bran razširjenju brezverstva.

Turško-črnogorska komisija, katera je imela

konečno urediti mejo med Črnogoro in Turčijo, morala je delo ustaviti, ker se je ljudstvo temu protivilo.

Bivši srbski ministerski predsednik Piročnac dobil je od nemškega cesarja Viljema red rudečega orla prve vrste, a nikder nismo mogli poizvedeti, za kake zasluge.

Domače stvari.

Presvitli cesar je daroval pogorelcem na Koritnici 500 gl., občini Levpi za zidanje nove cerkve 200 gl., občini Lokovcu za novo vikarjevo stanovanje 200 gl.

Popravek. V 39. št. priporočala si, cenjena „Soča“, narodna zemljemerca, mejnega grofa Antona Obizzija, za Mesnicami, h. št. 22, in Antona Ersettiga, na starem trgu, h. št. 7. Opomniti moram, da zadnji gospod je inženir, in sicer edini pooblaščen civilni inženir slovenski, ki je tudi za stavbena dela. Zato priporoči imenovanega gospoda posebno slavnim šolskim svetom, ki potrebujejo postavnih načrtov za zidanje ali prezidavanje šolskih poslopij.

P. n. gospode naročnike, ki so z naročnino za leto ali za lani na dolgu, uljudno prosimo, naj nam jo prej ko mogoče pošljejo, da bomo mogli zadostovati svojim dolžnostim.

Cecilijanskemu društvu pristopili so: kot ustanovnik: Blaž Grča, vikar v Čepovanu; — kot navadni društveniki: dr. J. Flapp, profesor bogoslovja, Jožef Godnič, kaplan v Solkanu; Ivan Makarovič, učitelj; Štefan Šuligoj, prevodja; Anton Podgornik, orglavec; Gregor Trušnovec, Ludvik Podgornik, Jožef Kofol, Franc Trušnovec, pevci; vsi v Čepovanu. — Ustanovniki plačajo 10 gl. enkrat za vselej; navadni društveniki plačujejo 1 gl., pevci neduhovni 50 kr. na leto. Zadnji se smejo iz posebnih ozirov letnice popolnoma oprostiti. V krajih, kjer je najmanj 10 udov, se sme ustanoviti podružnica. Podružnični udje si zberó na vsaka tri leta načelnika in pevovodjo. — Oglase za pristop k društvu sprejemajo udje osnovnega odbora, ki so: dr. Gregorič, prof. Sedej, pater Konstantin, dekan Valic, nadučitelj Černic, dekan Cibič; nadučitelj Jug. — Prijatelje cerkvenega petja vabimo, naj bi se obilno oglašali k novemu društvu.

Proti zadnji konfiskaciji „Soče“ vložil je naš vrli bivši odgovorni urednik g. Anton Fabijani ugovor. Dan obravnave ni nam še naznanjen.

V imenu hvaležnih učencev tržaške ško- fije poslal nam je prijatelj lista pesem, zloženo v 13 distihih, v čast novemu nadškofu gorškemu o priliki slovesnega njegovega vmeščenja. Pesnik opisuje nemirni in nevarni nočni čas v gozdu, ki se proti jutru mora umakniti zori, znanilki svetlega in varnega dneva. Nočnemu času primerja pagansko dobo, zori pa one čase, ko je iz jutrovih dežel začela se širiti kersčanska vera po zahodu. Našim krajem bili so zora ustanovitelj cerkve oglejske in njeni škoti, med katerih naslednike štejemo zlati Alojzija Zorn-a, kateremu pesnik želi in prorokuje vse dobro. Bog daj. Zarad nekih okolišnosti pesmi nismo mogli natisniti.

Vabilo. „Slovensko bralno in podporno društvo“ uljudno vabi svoje društvenike, narodna društva in rodoljube k veselici dne 14. oktobra ko bo slovesno vmeščen (introniziran) knezo-nadškof, gorški milostljivi gospod Alojzij dr. Zorn. Veselica bo v salonu restavracije „all' Europa“ na Travniku. Začetek ob 4½ popoldne. Spored: 1. Zrinski, stopaj; svira godba. 2. Ustaj, rode; poje zbor. 3. Pozdrav knezu nadškofu. 4. Na zdar, kvadrilja; svira godba. 5. Cerkvica; poje kvartet. 6. Jadransko morje; svira godba. 7. Cesarsko dete; deklamuje g. čna M. Kotnik. 8. Na straži; poje septet. 9. Prvačina, polka mazurka; svira godba. 10. V boj; poje zbor. 11. Srečkanje treh dobitkov. 12. Polka; svira godba. Prvi dobitek: podoba cesarjeve družine v pozlačenem okvirju; drugi dobitek: svilnat dežnik; tretji dobitek: dva svečnika. Godbene točke boe svirala veteranska godba iz Prvačine. Pri petji bodo sodelovali domači in okolični pevci. Vstopnina za neude znaša 20 soldov. Radodarni doneski se hvaležno sprejemajo. Številke za srečkanje se bodo odlašale pri vходу po 20 soldov ena. Vstop bo dovoljen le proti temu vabilu, katero velja ob enem kot vstopnica. Kdor vabila ni dobil, naj se oglasi zanj pri vходу V Gorici, 6. oktobra 1883. Odbor.

V Mirnu bo na nedeljo posvečenja vseh cerkv, 21. t. m., procesija k cerkvi M. B. na Gradu, katere se udeležijo ljudje in duhovni iz bližnjih duhovnij. Procesija pojde iz Mirna ob 9. uri zajutra; na Gradu bo slovesna peta maša in pridiga. To izvanredno procesijo bodo imeli letos zato, ker za ves letošnji mesec oktober priporočena je pobožnost sv. Rož. venca.

Knez-nadškof gorški Andrej dr. Gollmayr. Životopisne črtice. Spisal G. Rajčević. Knji-

žica, ki smo jo uže v št. 39. od 29. pr. m. omenili, je na prodaj pri Pallichu (Dase u) na Travniku in v nadškofjski pisarnici po 20 kr. Monsignor R. je spisal Gollmayr-jev životopis v italijanskem jeziku (poslovenil ga je g. prof. Andr. Marušić). Viri so bili Rajčević-u: njegovo občevanje z rajnikom in raznoteri časniški in drugi spisi priobčeni o njem v raznih časih, zlasti l. 1880. o priliki njegovega škofovskega jubileja in letos o času smrti in pogreba njegovega. Mons. Rajčević se je z ministerstvenim svetovalcem Gollmayrjem na Dunaji seznanil. Bil je kandidat gimnazijske profesure. Ko je nadškof postal, vzel ga je k sebi za kaplana. Pozneje je bil profesor pastirstva popred v Gorici, potlej v Zadru, kjer je zdaj kapiteljski dekan. Vsako leto o vendini je prihajal v Gorico in bil priljubljen gost rajnega nadškofa. Zdi se nam potrebno, posebnim mlajšim čitateljem to povedati, da ne bodo prašali, kako je prišel zaderski kanonik do tega, da se je lotil omenjenega životopisa. Kar se „črtic“ samih tiče, najdeš v njih marsikaj novega in mikavnega, posebno iz rajnega predškofovske dobe in iz privatnega njegovega življenja. Iz poslednjega bi se še lahko kaj dodalo, n. pr. „da rajski ni hotel nikdar star“ biti. Ko mu je bilo 70 let staremu tajnik svetoval, da naj se po zimi gorkeje obleče, odgovoril je: „Kaj pa, kedar bom star“? Tako tudi, kedar se mu je svetovalo, da naj ne mašuje po zimi v mrzli kapeli, ampak v sobi. In mnogo drugega. — Iz tiste dobe, ko je bil G. še v Trstu, pa uže imenovan za Dunaj, nahaja se v životopisu krasno pohvalno pismo, ki mu ga je pisal tedanji ces. namestnik — preroditelj naše Primorske — pozneji minister grof Stadion. — Posvečena je Rajčevićeva knjižica odgojencem mladensnice-Andrejišča. Pisana je spretno in pristrčno, kakor ni drugače pričakovati od moža, ki je bil rajncemu nadškofu ves vdan. Kdor si jo ukupi, ne bo de se kesal.

Bukve družbe sv. Mohora so došle in se dobivajo v farovski č. gg. vikarjev poleg velike cerkve. Za prihodnje leto plačuje se, ko kdo bukve prejme, ali pa prihodnjega meseca februarja. Č. gg. vikarji iz okolice utegnejo naprej, da družbene knjige po bolj kratki in pripravi poti dobijo, oglašiti se v tej zadevi pri preč. g. fajmostru v Solkanu, ki je pravi narodnjak, kakor je pokazal že letos z nabiro družnikov. M. Pirc.

Za koritniške pogorelce so darovali: monsignor Bensa, vodja nadškofjske pisarnice v Gorici, 5 gl. — monsignor Kofol, kanonik v Gorici, 4 gl. — dr. Anton Mahnič, profesor bogoslovja, 3 gl. — Vkup 12 gl. Rodoljube, ki nameravajo kaj podariti, prosimo, naj se požurijo, ker v hribih se zima bliža.

Št. 5669.

Razglas.

S 1. oktobrom 1883 so v tukajšnjem c: k: magazinu za derva in oglje zviškane cene:

bukovega oglja od 25 na 26 gl. 10.000 kg.
jelovega oglja „ 22 „ 23 „ 10.000 „
bukova derva druge vrste od 2.90 gl. na 3. gl. meter
„ „ tretje „ „ 2.60 „ „ 2.70 „ „

C. K. GOZDNA DENARNICA
v Gorici, 29. septembra 1883.

Št. 1161.

Razpis dražbe.

Po sklepu c. k. okrajnega šolskega sveta zidala se bode šolska hiša v Lokovci pri Čepovanu.

Stroški so prevdarjeni na f. 3892:18. Dražilo se bode pri podpisanem uradu dne 8. novembra 1883. od 9-10. ure zjutrej.

Sprejemajo se tudi pismene ponudbe.

Načerti, prevdarek in drugi pogoji so razvidni pri podpisanem uradu vsacega dne od 8-12. pa od 2-5. popoldne.

C. K. OKR. ŠOLSKI SVET V GORICI,
dne 8. oktobra 1883.

Ljudi in blago spravlja

A M E R I K O

najbolje in najceneje

ARNOLD REIF, na Dunaji,

I. Kolowratring, Pestalozzigasse 1.